

Προδικαστική από Ε.Ε. για ξέπλυμα χρήματος -επεξεργασία λυμάτων

Για μη μεταφορά οδγκίας στο δίκαιο

Του Νίκου Μπέλλου
nbellos@naftemporiki.gr

Προδικαστική διαδικασία εναντίον της Ελλάδας για μη πλήρη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο της 5ης κοινοτικής οδηγίας για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, αλλά και για μη ορθή εφαρμογή της κοινοτικής νομοθεσίας για την επεξεργασία αστικών λυμάτων, ενεργοποίησε χθες η Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Αναφορικά με την πρώτη υπόθεση, η ενεργοποίηση της προδικαστικής διαδικασίας αφορά, εκτός της Ελλάδας, την Κύπρο και άλλες 15 χώρες, οι οποίες μετέφεραν μόνο εν μέρει στο εθνικό τους δίκαιο την 5η οδηγία για την καταπολέμηση του «ξέπλυματος» χρήματος.

Σύμφωνα με την Κομισιόν, η καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας έχει καθοριστική σημασία για την εγγύηση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας και της ασφάλειας στην Ευρώπη. Τα πρόσφατα σκάνδαλα νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ανέδειξαν την ανάγκη αυστηρότερων κανόνων σε κοινοτικό επίπεδο γιατί τα νομοθετικά κενά που παρατηρούνται σε ένα κράτος μέλος έχουν αντίκτυπο στο σύνολο της Ε.Ε., αναφέρει η Επιτροπή.

Κατά 17 χωρών

Οι 17 χώρες όφειλαν να μεταφέρουν τις διατάξεις της 5ης οδηγίας κατά της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες έως τις 10 Ιανουαρίου 2020. Η Επιτροπή εκφράζει τη λύπη της για το γεγονός ότι δεν μεταφέρθηκε με ορθό τρόπο η οδηγία και ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να

σπεύσουν να το πράξουν, αναλογιζόμενα τη σημασία που έχουν αυτοί οι κανόνες για το συλλογικό συμφέρον της Ε.Ε. Εάν τα κράτη μέλη δεν απαντήσουν ικανοποιητικά εντός τεσσάρων μηνών, η Επιτροπή μπορεί να ενεργοποιήσει τη δεύτερη και τελευταία φάση της προδικαστικής διαδικασίας, πριν την προσφυγή στο δικαστήριο.

Εναντίον τριών για λύματα

Σχετικά με τα αστικά λύματα, ανάλογη διαδικασία ενεργοποιήθηκε επίσης εναντίον του Βελγίου και της Σουηδίας. Οι τρεις χώρες δεν εξασφαλίζουν την κατάλληλη συλλογή και επεξεργασία των αστικών λυμάτων, όπως απαιτείται από την κοινοτική νομοθεσία.

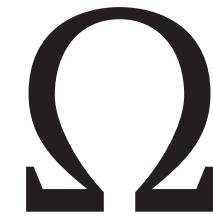
Η οδηγία 91/271/ΕΟΚ προστατεύει τόσο την ποιότητα του νερού όσο και την ανθρώπινη υγεία, καθώς απαιτεί από τα κράτη μέλη να συλλέγουν και να επεξεργάζονται τα αστικά λύματα προτού απορριφθούν στο περιβάλλον.

Από τα στοιχεία που υπέβαλε η Ελλάδα προκύπτει ότι σε 289 οικισμούς τα αστικά λύματα δεν συλλέγονται με τον κατάλληλο τρόπο και, επιπλέον, δεν υποβάλλονται σε κατάλληλη επεξεργασία πριν από την απόρριψή τους. Οκτώ από αυτούς τους οικισμούς απορρίπτουν λύματα σε ευαίσθητες περιοχές. Η Ελλάδα βασίζεται επίσης σε μεγάλο βαθμό σε «μεμονωμένα και κατάλληλα συστήματα» (π.χ. σπυτικές δεξαμενές) χωρίς, ωστόσο, να πληροί τις απαιτήσεις που προβλέπει η οδηγία για τα συστήματα αυτά.

Η Επιτροπή δίνει προθεσμία τεσσάρων μηνών στα κράτη μέλη να απαντήσουν για τα επόμενα βήματα που προτίθενται να κάνουν.

[SID:13515770]

Ζητούνται συντάκτες πορτολάνου στα νερά της πανδημίας

«πορτολάνος» ή επί το ελληνικότερο «λιμενοδείκτης» ορίζεται το βιβλίο που περιέχει υπόμνημα πληροφοριών προς διευκόλυνση προσέγγισης όρων, λιμένων, διαύλων και γενικά σημείων όπου η ναυσιπλοΐα παρουσιάζει δυσκολίες και ιδιαιτερότητες. Οι πορτολάνοι είναι συγγράμματα προεχόντως χρηστικού και λι-

γότερο αμιγώς επιστημονικού χαρακτήρα, χωρίς αυτό να μειώνει τη σημασία τους. Χαρακτηριστικό παράδειγμα η περιγραφή της εισόδου στο δίαυλο της Λευκάδας, όπου η ορθή γραμμή πλεύσης απαιτεί προσανατολισμό, όχι με εξάντα, αλλά με τη βοήθεια των πυλώνων υψηλής τάσης.

Η διαχείριση των εργασιακών σχέσεων μετά το πρώτο κύμα αντιμετώπισης της πανδημίας αποτελεί ένα απολύτως κρίσιμο, όσο και δυσχερές, ζητούμενο ιδίως λαμβάνοντας υπόψη τις ειδικές παραμέτρους της ελληνικής οικονομίας, όπου οι επιχειρήσεις τυχάνουν κυρίως μικρομεσαίες και οι κλάδοι που συνεισφέρουν σε αποφασιστικό βαθμό στο ελληνικό ΑΕΠ -όπως, για παράδειγμα, η εστίαση και ο τουρισμός- παρουσιάζονται ιδιαίτερα ευάλωτοι σε εξωγενείς παράγοντες. Εκτός από τη διατήρηση των θέσεων εργασίας, θα πρέπει ταυτόχρονα και την ίδια στιγμή να διασφαλιστεί σε επίπεδα που να επιτρέπουν την αξιοπρεπή διαβίωση και το εισόδημα των εργαζομένων. Οποιαδήποτε άλλη εκδοχή είτε θα βλάψει ανεπανόρθωτα τον παραγωγικό ιστό της χώρας είτε θα διαρρήξει χωρίς επιστροφή την κοινωνική συνοχή.

Οι ΠΝΠ για αναστολή συμβάσεων εργασίας

Εν προκειμένω, αρχική δικαιοπολιτική επιλογή του Έλληνα νομοθέτη με τις από 20.3.2020 και 30.3.2020 Πράξεις Νομοθετικού Περιεχομένου ήταν να χορηγήσει στους εργοδότες την ευχέρεια να αναστείλουν τις συμβάσεις των εργαζομένων τους για χρονικό διάστημα 45 ημερών, το οποίο παρατάθηκε στη συνέχεια, με καταληκτική ημερομηνία κατά αιώτατο χρονικό όριο την 31.5.2020. Κατά το ως άνω χρονικό διάστημα οι εργοδότες απαλλάσσονται από την υποχρέωση καταβολής μισθού και ασφαλιστικών εισφορών, ενώ οι εργαζόμενοι λαμβάνουν ειδικό ακατάσχετο οικονομικό βοήθημα. Πρόκειται για μία παρέμβαση που τα αποτελέσματά της ομοιάζουν με ένα ιδιότυπο «standstill agreement». Ο σκοπός ήταν προφανώς διττός, αφενός να αποφευχθεί ο συγχρωτισμός στους εργασιακούς χώρους προς αναχαίτηση του ρυθμού μετάδοσης του ιού, αφετέρου να διατηρηθεί το υφιστάμενο status quo υπό την απειλή μαζικών πτωχεύσεων και απολύσεων αντίστοιχα. Παρ' όλες τις επιμέρους αστοχίες και την εύλογη κριτική που ασκήθηκε, ιδίως ως προς τη δυσλειτουργία των πληροφοριακών συστημάτων και την υπαγωγή στις ως άνω διατάξεις με κριτήριο επιλεξιμότητας τον ΚΑΔ κάθε επιχείρησης, η πρώτη αποτίμηση είναι κατ' αρχήν θετική. Πλησιάζει, όμως, η επόμενη ημέρα, η οποία δεν είναι μια απροσδιόριστη ημερομηνία, αλλά αυτή της 1ης.6.2020. Η καταγίδια μαινεται, αλλά πορτολάνος δεν υπάρχει.

Νέες συνθήκες στην απασχόληση

Υπό το ισχύον νομοθετικό καθεστώς, πλην συγκεκριμένων εξαιρέσεων και πάντως το αργότερο από 1.6.2020, οι εργοδότες υποχρεούνται ρητά να εξακολουθήσουν την απασχόληση του προσωπικού τους με τους ίδιους ακριβώς όρους εργασίας που ίσχυαν γι' αυτούς την 21.3.2020. Στο σημείο αυτό προκύπτει ευχερώς

μία θεμελιώδης αντίφαση. Από τη μια, η ίδια η πολιτεία διαπιστώνει την ανάγκη παρέμβασης, εισάγοντας θεσμούς, όπως η αναστολή σύμβασης εργασίας που προαναφέρθηκε, όσο και του προσωπικού ασφαλούς λειτουργίας, μιας μορφής δηλαδή εκ περιτροπής εργασίας με ειδικότερες προϋποθέσεις και χρονική διάρκεια μέχρι 30.9.2020, επομένως είναι αυταπόδεικτη η μείωση του φυσικού αντικείμενου της δραστηριότητας. Από την άλλη, αρχής γενομένης από 1.6.2020 και για 45 τουλάχιστον ημέρες, οι συμβάσεις εργασίας επιστρέφουν αμετάβλητες στο καθεστώς της 21.3.2020. Αυτό το κλίμα αβεβαιότητας επιτείνεται και από τις εν πολλοίς αντιφατικές ερμηνείες που προέρχονται από κύκλους του υπουργείου Εργασίας και των κατά τόπους αρμοδίων ΣΕΠΕ, που εξ αντικειμένου θα κληθούν να ελέγξουν την ορθή εφαρμογή των διατάξεων. Το γράμμα του νόμου ως έχει αποκλείει και κάθε αντίθετη συμφωνία μεταξύ επιχείρησης και εργαζομένου.

Δεν υπάρχει επιστροφή στην 21.3.2020

Προφανώς τυχόν επιστροφή στην 21.3.2020 δεν μπορεί να είναι ούτε νομική ούτε εφικτή και ουδείς εκ των εμπλεκόμενων στα φορα αποφάσεων σε εθνικό και ενωσιακό επίπεδο φαίνεται να ισχυρίζεται το αντίθετο. Αποτελεί κοινή παραδοχή ότι η σύμβαση μεταξύ εργοδότη και εργαζομένου θα μεταβληθεί για κάποιο συγκεκριμένο χρονικό διάστημα σε τριμερή, με τη ρυθμιστική, όσο και αποφασιστική συμμετοχή του κράτους. Το μοντέλο που συγκεντρώνει τις περισσότερες πιθανότητες υλοποίησης είναι η γερμανικής εμπνεύσεως «βραχεία εργασία» (Kurzarbeit), σύμφωνα με το οποίο οι συμβάσεις εργασίας προστατεύονται από την καταγγελία τους και τυχόν μισθολογικές απώλειες του εργαζομένου από τον περιορισμό στις ώρες εργασίας αναπληρώνονται από κρατικό βοήθημα. Η επιδότηση του μισθολογικού κόστους δεν αποτελεί κάτι καινούριο στο μέτρο που, είτε σε μόνιμη βάση είτε εκτάκτως μέσω προγραμμάτων του ΟΑΕΔ έχει εφαρμοστεί και στο παρελθόν. Αυτή τη φορά, όμως, πρόκειται να υποχωρήσει ουσιαστικά η ιδιωτική αυτονομία των συμβαλλομένων μερών στο μέτρο που τίθενται μη μισθολογικοί όροι αναγκαστικού δικαίου διαπλάσσοντας μία νέα έννομη σχέση. Οι αναγκαίοι προς τούτο πόροι αναζητούνται και προκρίνονται λύσεις σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης με τη δημιουργία ad hoc ταμείου.

Ανάγκη άμεσης νομοθετικής παρέμβασης

Η λήψη, όμως, επιχειρηματικών αποφάσεων δεν μπορεί να γίνεται με πηγή πληροφόρησης διαρροές και δημοσιεύματα. Απαιτείται άμεση νομοθετική παρέμβαση τη στιγμή μάλιστα που τα χρονικά περιθώρια ήδη έχουν στενέψει - η οποία θα καθορίσει τη χρονική διάρκεια ισχύος των έκτακτων μέτρων, τον ακριβή τρόπο τυχόν διευθέτησης

του τρόπου και χρόνου εργασίας, καθώς επίσης τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των εμπλεκόμενων. Οι διαγκωνισμοί δογματικής ορθότητας και η περιχαράκωση σε αμιγώς κλαδικές προσεγγίσεις ουδέν θα εισφέρουν. Απαιτούνται λύσεις δίκαιες, ακόμη κι αν μας φανούν απλοϊκές, φτάνει να μας οδηγήσουν με ασφάλεια μέσα από τις δυσκολίες και τις στενωπούς, όπως οι πορτολάνοι... [SID:13516723]

* Ο Γιώργος Γκουτσιδής είναι δικηγόρος Παρ' Αρείω Πάγου, ΜΔΕ, LL.M, Msc Senior Associate στην ΑΡΙΤΥΡΙΑΔΗΣ ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ www.alf.gr

Του Γιώργου Γκουτσιδής*

Αποτελεί κοινή παραδοχή ότι η σύμβαση μεταξύ εργοδότη και εργαζομένου θα μεταβληθεί για κάποιο συγκεκριμένο χρονικό διάστημα σε τριμερή, με τη ρυθμιστική, όσο και αποφασιστική συμμετοχή του κράτους.